

Offentlig förvaltning revolutioneras

Eva Björklund

Kuba har ett intressant sätt att utforma och genomföra förändringar. Först allmänt rådslag, möten i vartenda kvarter, varenda arbetsplats, varenda folkrörelses grundorganisationer osv. Sedan sammanställning av förslag, ny debatt, principbeslut i nationalförsamlingen, utprovning i praktiken i mindre skala. Sedan lagstiftning.

Det började på 70-talet med diskussionerna om ny grundlag och folkmaktssystem, det fick stor betydelse i början av 90-talet för krishantering och nu för att revolutionera det ekonomiska och sociala systemet. Syftet är att anpassa och uppdatera socialismen för långsiktig hållbarhet.

Samtidigt som nationalförsamlingen sommaren 2011 beslöt att anta Riktlinjerna för social och ekonomisk politik beslöt de att dela upp Havanna landsbygds-län i två nya län Artemisa och Mayabeque, och där utprova riktlinjerna för statsmaktens decentralisering till län och kommuner för att göra offentlig förvaltning mindre byråkratisk, effektivare och billigare. Och där har det gått undan.

I Artemisa har en stor del av den statliga förvaltningen har tagits över av länet och antalet tjänstemän halverats, kostnaderna skurits ned och kontor byggts om till bostäder. Alla myndigheter som befolkningen behöver vända sig till för tillstånd och information ska samlas i en byggnad.

Länsförsamlingens styrelse övertar uppgiften att samordna de nationella organens verksamhet på länsnivå – utbildning, hälsa, jordbruk, industri, handel etc - besluta om budget och disponera egna intäkter. Den traditionella vertikala strukturen bryts ner till en mer horisontell förvaltningsmodell. Och decentraliseringen till länen

fortsätter ner till kommunerna som får eget ansvar att identifiera behov och besluta om budget i enlighet med lokala prioriteringar. Ett uttryck för detta är att de nu kan öppna egna bankkonton både i peso och hårdvalutan Cuc.

De blir inte längre beroende enbart av statsbudgetens fördelning. Artemisa har redan börjat ta ut en lokal beskattning på 1 procent av intäkterna i alla företag som är verksamma där. För Artemisas del handlar det inte om småsaker. Länet försörjer huvudstaden med stor del av dess livsmedel och har inom sig utbyggnaden av landets första Särskilda Utvecklingsområde, nästan 500 kvadratkilometer som innehåller Kubas största hamn, ett oljeraffineri och ett dussintal utländska företag.

Avsikten med decentraliseringen är att bättre kunna anpassa den nationella politiken till lokala förhållanden, vilket är enklare att uppnå om besluten kan fattas på lokal nivå och ansvar utkrävas där. Till exempel kan läns- eller kommundrivna verksamheter nu köpa jordbruksprodukter direkt från kooperativen utan att behöva gå genom det statliga grossistföretaget. Länet kan också lägga ut verksamhet på kooperativ och småföretag, vilket sker i stor utsträckning när det gäller restauranger och kafeterior.

Källa Fernando Ravensberg <http://cartasdesdecuba.com/>

Summering efter ett och ett halvt år

Riktlinjerna för de sociala och ekonomiska politiken antogs av Nationalförsamlingen i augusti 2011. Sedan dess har mycket hänt. Utbyggnad av järnvägen har påbörjats. Möjlighet att köpa och sälja bostäder (dock bara äga en) har lagstadgats, liksom att köpa och sälja bilar. Möjlighet till kooperativ företagsamhet har utsträckts från jordbruk till lokal service, byggnads- och reparationsverksamhet. Samhällsägda utskänkingsställen har upplåtits till kooperativ av anställda, jordbruks kooperativen kan sälja direkt till hotell och restauranger, villkor för olika kooperativa former har likställts, land som ligger i träda har upplåtits för enskilt eller kooperativt bruk. Banklån kan ges till enskilda, småföretag och kooperativ, och subventioner kan ges för upprustning av bostäder. Ett nytt skattesystem har satts i funktion med löneskatt, arbetsgivaravgifter och vinstbeskattning.

Källa Granma Internacional. April 17, 2013

forts från sid 20